

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/19/2018
Identifikačné číslo spisu: 8017200381
Dátum vydania rozhodnutia: 24.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8017200381.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci žalobkyne: W. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX, Z., ako zákonnej zástupkyne mal. G. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom tamtiež, zastúpenej advokátkou JUDr. Ing. Renátou Vórobeľovou, so sídlom Lipová 1, Humenné, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a posudkových činností Košice, so sídlom Zádielska 2, Košice, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. UPS/US6/SSVOdPPKPC1/SOC/2017/3919 z 05.05.2017, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sa/14/2017-50 z 12.10.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľke náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Rozsudkom č. k. 1Sa/14/2017-50 z 12.10.2017 Krajský súd v Prešove zamietol žalobu s odôvodnením, že peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla slúži na zmiernenie dôsledkov pravidelných zvýšených výdavkov spojených s ťažkým zdravotným postihnutím fyzickej osoby. Zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla sú výdavky na pohonné látky, slúžiace na prevádzku osobného motorového vozidla, ktoré osoba s ŤZP využíva na stanovené aktivity. Peňažný príspevok sa poskytne, ak je osoba s ŤZP odkázaná podľa komplexného posudku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla a zároveň aj na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, osoba s ŤZP je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, alebo jej prepravu zabezpečuje osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy, osobné motorové vozidlo, na ktorého prevádzku sa poskytuje tento peňažný príspevok, využíva osoba s ŤZP na svoje pracovné, vzdelávacie, rodinné alebo občianske aktivity. Uviedol, že, ako to vyplýva z obsahu administratívneho spisu a vykonaného dokazovania, žalobkyňa, ktorá je zákonnou zástupkyňou maloletej, nie je vlastníčkou osobného motorového vozidla a nemá ani

vodičský preukaz, to znamená, že nezabezpečuje prevádzku osobného motorového vozidla. Predovšetkým preto, ako aj vzhľadom na závery lekárskeho a komplexného posudku, jej podľa názoru krajského súdu nevznikol nárok na priznanie kompenzačného príspevku na poskytnutie peňažného príspevku na zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla (§ 38 ods. 1 písm. b/ zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu).

2. Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa včas kasačnú sťažnosť. Poukázala na to, že podmienkou priznania kompenzačného príspevku na poskytnutie peňažného príspevku na zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla nie je to, aby sťažovateľka bola vlastníčkou motorového vozidla alebo držiteľkou vodičského oprávnenia. Uvedený kompenzačný príspevok, ktorý jej bol priznaný v roku 2014 a odňatý v roku 2016 využívala na pohonné látky slúžiace na prevádzku osobného motorového vozidla, ktoré maloletá G. ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím využívala na vzdelávacie, rodinné a občianske aktivity. Vzdialenosť bydliska maloletej G. od základnej školy, ktorú maloletá navštevuje je približne 3,5 km, a cestu do školy a zo školy vzhľadom na svoje zdravotné postihnutie nemôže maloletá G. prekonať pešo. Podľa názoru sťažovateľky žalovaný správny orgán a krajský súd nedostatočne zistili skutkový stav týkajúci sa zdravotného stavu maloletej, neprihliadli na všetky predložené dôkazy svedčiace o jej zdravotných problémoch, ktoré by mohli byť v priamej príčinnej súvislosti s jej schopnosťou zvládvať vo vozidlách verejnej hromadnej dopravy osôb aj iné situácie. Na súdnom pojednávaní sťažovateľka predložila lekárske správy preukazujúce, že dochádza k zhoršovaniu zdravotného stavu maloletej, a že nezvláda cestovanie hromadnými dopravnými prostriedkami, na ktoré správny orgán a súd pri svojom rozhodovaní neprihliadali. Poukázala na skutočnosť, že v roku 2014 bola odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a v roku 2016 už nespĺňa podmienky, aj keď posudzovanie zostalo identické. Záver, že maloletá nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom podľa názoru sťažovateľky nezodpovedá obsahu administratívneho spisu, predložených listinných dôkazov. Podľa sťažovateľky posudkový lekár predložené lekárske správy nevyhodnotil ako komplexný celok, pretože nebral do úvahy vyšetrenie na psychiatrickej ambulancii MUDr. D. O.. Poukázala tiež na § 38 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z., ktorého účelom sú výdavky na pohonné látky, ktoré slúžia na jeho prevádzku, ktoré fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím využíva na pracovné aktivity, vzdelávacie aktivity, rodinné aktivity alebo občianske aktivity. Dala do pozornosti, že je právne bezvýznamné, či sťažovateľka ako zákonná zástupkyňa mal. G. je, alebo nie je vlastníčkou osobného motorového vozidla, resp. držiteľkou vodičského preukazu, pretože takáto podmienka nie je zákonom upravená, teda nemožno podmieňovať predmetný peňažný príspevok touto skutočnosťou. Je nepochybné, že pre vyhodnotenie skutkových okolností pre rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok, ktorý má významné dôkazné postavenie. Podľa názoru sťažovateľky je dôležité pri zisťovaní skutkového stavu určiť, ktoré relevantné skutočnosti viedli žalovaného k záveru o nepriznaní alebo k odňatiu už priznaného peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s prevádzkou osobného motorového vozidla. Konštatovanie správneho orgánu, že maloletá G. nie je odkázaná na nepretržitý dohľad je v rozpore s lekárskejšími správami, ktoré mali správne orgány k dispozícii. Podľa komplexného posudku zo dňa 22.12.2016 je odkázaná na sprievodcu. Podľa názoru sťažovateľky v odôvodnení komplexného posudku sa nenachádza argumentácia, ktorá by jasne, zrozumiteľne, presvedčivo a úplne zdôvodnila rozhodnutie, s uvedením konkrétnych odborných argumentov, na základe ktorých bol odborný lekársky záver vyvodený a konštatované, že mal. G. nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Sťažovateľka zároveň poukázala na tú skutočnosť, že bola účastníčkou konania v dvoch po sebe pojednávaných veciach. V druhom konaní súd zrušil rozhodnutie správneho orgánu, pričom v oboch prípadoch vychádzal z toho istého komplexného posudku zo dňa 22.12.2016, ktorý v druhom prípade súd vyhodnotil ako nedostatočne odôvodnený.

3. Vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti sa žalovaný stotožnil s rozsudkom krajského súdu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - ďalej len „SSP“), bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), preskúmal kasačnú sťažnosť a dospel k záveru, že je potrebné ju ako nedôvodnú zamietnuť (§ 461 SSP).

5. Predmetom konania bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o nepriznaní peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, a to zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

6. Kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že komplexný posudok zo dňa 12.04.2017, z ktorého vychádzalo napadnuté rozhodnutie žalovaného, nepovažoval v časti o mobilite a orientácii maloletej za dostatočne odôvodnený. Podľa tohto posudku je miera funkčnej poruchy maloletej G. 50 %, takže sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. V oblasti mobility a orientácie uvádza, že maloletá sa pohybuje samostatne, bez kompenzačnej pomôcky, je samostatná pri zmene polohy, sedenia a státia, pri prekonávaní schodov a pri premiestňovaní sa, orientovaná je primerane svojmu veku. Posudkový lekár odvolacieho správneho orgánu v lekárskom posudku vyhodnotil, že posudzovaná je spôsobilá využívať prostriedky hromadnej dopravy a železníc so schváleným sprievodcom. Na základe zisteného zdravotného stavu poskytnutie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla posudzovanej mal. G. nebolo navrhnuté.

7. Fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti:

- a) premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť,
- b) nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo
- c) zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa alebo ťažkej poruchy sfinkterov. (§ 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z.).

8. Žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán dospeli k záveru, že maloletá je schopná premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy a späť, nastúpiť do a vystúpiť z vozidla a zvládnuť inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy so sprievodcom. Z obsahu spisu však vyplývajú aj poruchy správania posudzovanej. Dôsledkami duševných porúch posudzovanej na schopnosť samostatne cestovať prostriedkami hromadnej dopravy sa správny orgán vôbec nezaoberal. Toto pochybenie by mohlo byť dôvodom na zrušenie rozhodnutia žalovaného a vrátenie mu veci na ďalšie konanie.

9. Zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla na účely tohto zákona sú výdavky na pohonné látky, ktoré slúžia na jeho prevádzku, ktoré fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím využíva na pracovné aktivity, vzdelávacie aktivity, rodinné aktivity alebo občianske aktivity (§ 38 ods. 9 veta prvá zákona č. 447/2008 Z. z.).

10. Podľa § 38 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla možno poskytnúť fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, a ktorá:

- a) je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, alebo
- b) nie je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla a jej prepravu zabezpečuje fyzická osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy.

11. Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. peňažný príspevok na prepravu možno poskytnúť fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá na svoje pracovné aktivity, vzdelávacie aktivity, rodinné aktivity alebo občianske aktivity využíva prepravu zabezpečovanú osobou, ktorá má oprávnenie

na vykonávanie prepravy, obcou alebo registrovaným subjektom podľa osobitného predpisu. Podmienka využívania osobného motorového vozidla na pracovné aktivity je splnená aj vtedy, ak fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím podniká, prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť v mieste svojho trvalého pobytu.

12. Z vyjadrení žalobkyne obsiahnutých v administratívnom spise vyplýva, že žalobkyňa žiadala peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla priznať z dôvodu prepravy maloletej G. k lekárom taxíkom. Obligatónnymi podmienkami priznania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla je odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a zároveň skutočnosť, že osoba, ktorej sa takýto príspevok poskytuje je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, alebo síce nie je vlastníkom alebo držiteľom osobného motorového vozidla, ale prepravu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím zabezpečuje fyzická osoba, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy. V konaní nebolo sporným, že žalobkyňa ako žiadateľka o príspevok nie je držiteľkou vodičského oprávnenia ani vlastníčkou osobného motorového vozidla. Žalobkyňa zároveň v konaní nepreukázala a ani netvrdila, že by maloletú prepravovala prostredníctvom súkromnej osoby, ktorá nemá oprávnenie na vykonávanie prepravy, práve naopak, na prepravu maloletej využíva taxík, a teda osobu s oprávnením na vykonávanie prepravy.

Na kompenzáciu výdavkov na prepravu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím zabezpečovanú osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie prepravy slúži tzv. peňažný príspevok na prepravu v zmysle § 36 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z.. Krajský súd preto rozhodol správne, keď žalobu zamietol s odôvodnením, že žalobkyňa nespĺňa podmienky na poskytnutie peňažného príspevku na zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

13. Žalobkyňa pre priznanie žiadaného peňažného príspevku nespĺnila obligatónnu podmienku aby bola vlastníčkou alebo držiteľkou osobného motorového vozidla, alebo podmienku prepravy maloletej prostredníctvom osoby bez oprávnenia na vykonávanie prepravy (§ 38 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z. z.). Splnenie tejto podmienky je jedným zo zákonných predpokladov priznania tohto peňažného príspevku a jej nespĺnenie samo o sebe vylučuje nárok na žiadaný peňažný príspevok. Z toho dôvodu kasačný súd kasačnej sťažnosti žalobkyne nevyhovel, keď už opätovné posudzovanie ďalšej podmienky na priznanie príspevku (odkázanosti na individuálnu prepravu) bolo nehospodárne.

14. Z uvedených dôvodov najvyšší súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol (§ 461 SSP).

15. Účastníkom kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, pretože žalobkyňa nebola v kasačnom konaní úspešná (§ 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP) a pre priznanie trov kasačného konania žalovaného nenastali okolnosti, za ktorých by bolo spravodlivé trovy požadovať (§ 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.